

***SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2020
W GMINIE KRZESZÓW***

Krzeszów, 19 lutego 2021r.

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2020

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Stosownie do art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. z 2019 r., poz.1111 z późn.zm.), Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy należy:

- I. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- II. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- III. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- IV. finansowanie:
  - a. (uchylona),
  - b. podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c. kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- V. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,

- VI. sporządzenie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,
- VII. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczony został Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie.

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Praca z rodziną prowadzona jest za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem, zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Rodzina, w wyniku podjętej z nią pracy powinna osiągnąć zdolność prawidłowego funkcjonowania na tyle, aby bezpieczeństwo dzieci nie było zagrożone.

Poniżej przedstawiam działania jakie zostały realizowane w 2020 roku w odniesieniu do zadań własnych gminy wymienionych w art. 176 ustawy.

I. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Uchwałą nr XIII/95/20 Rady Gminy Krzeszów z dnia 31 stycznia 2020 roku, przyjęty został Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krzeszów na lata 2020-2022.

Celem głównym programu jest: tworzenie warunków umożliwiających realizowanie spójnego systemu na rzecz wzmocniania rodziny i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Program powyższy zakładał następujące cele szczegółowe:

- 1) wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością;
- 2) wspieranie rodzin zagrożonych patologią , rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach;
- 3) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
Innymi formami działania w ramach realizacji celów była:
  - 1) systematyczna współpraca instytucji i organizacji działających na obszarze pomocy społecznej,
  - 2) edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach,
  - 3) wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną z rodziną,
  - 4) upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo.

Powyższe cele szczegółowe realizowane były w 2020 roku w następujący sposób:

a) diagnozowanie i analizę środowisk rodzinnych, która przeprowadzona została poprzez:

- wywiad środowiskowy w rodzinie,
- pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci,
- ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym oraz konsultacjach ze specjalistami, pedagogami, psychologiem w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalnych rodziny.

b) zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez:

- objęcie uczniów szkół dożywianiem, pomocą materialną w formie stypendium , monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnych dzieci poprzez kontakt z placówkami służby zdrowia, pielęgniarkami środowiskowymi, położną,
- zapewnienie pomocy materialnej, rzeczowej i usługowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej.

Zadania realizowane w ramach Programu w 2020 roku

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzinom z dziećmi

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjących w trudnych warunkach
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu
- zapewnienie pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc
- zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- współorganizowanie wypoczynku letniego w formie , kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z zagrożonych środowisk
- współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinom
- zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci
- aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia poprzez organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych oraz staży
- organizowanie zajęć szkolnych i pozalekcyjnych
- zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego
- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców
- systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca min. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym
- współpraca z podmiotami na rzecz rodziny spoza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny

W 2020 roku uczniowie i rodziny korzystały z następującego wsparcia materialnego:

- stypendium szkolne – 70 uczniów na kwotę 67 789,97zł
- zasiłki szkolne – wypłacono w kwocie 620,00 zł dla 1 ucznia

- dotacja podręcznikowa 18 207,84 zł dla **107 uczniów**,
- materiały ćwiczeniowe -7.637,10 zł dla **230 uczniów**

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

- z pomocy w formie posiłku w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” skorzystało **132 dzieci** na łączną kwotę 27 845,00,00 zł, z czego 21 842,00 zł dotacja celowa z budżetu państwa i środki własne 6 003,00 zł.

Z bezpłatnej kolonii letniej organizowanej przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie w terminie od 1 do 14 sierpnia 2020 roku w Bieszczadach, skorzystało troje dzieci.

Z wypoczynku letniego w 2020 roku, którego koszt byłby pokryty z programu przeciwalkoholowego, nikt nie skorzystał bowiem z powodu pandemii żadna z rodzin nie zdecydowała się na wyjazd dziecka na kolonię.

- pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z autyzmem w 2020 roku objęto 1 dziecko.

Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego pomocą objęto **16 rodzin** w tym 9 rodzin niepełnych i 3 rodziny wielodzietne.

Świadczenia z programu 500+

OPS realizuje program „Rodzina 500+”

W roku 2020 uprawnionych do świadczenia wychowawczego było - **387 rodzin**. Liczba osób w rodzinach **1081** w tym **dzieci 687**. Przyznano decyzją administracyjną i informacją – **7839** świadczeń . Poniesiono wydatki z budżetu państwa na wypłatę w/w świadczeń w kwocie 3 869 298,73 zł.

Program „Dobry Start”

Od 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie realizuje również program rządowy „Dobry Start”,

W 2020 roku z programu skorzystało **462 uczniów**. Łącznie wypłacono **460** świadczeń na kwotę 138 000 zł.

Świadczenia rodzinne, opiekuńcze oraz fundusz alimentacyjny

W 2020 roku w ramach świadczeń rodzinnych wypłacono:

- 1) zasiłki rodzinne **3 379** świadczeń na **kwotę 392 486,02 zł**

Dodatki do zasiłku rodzinnego **1745** świadczeń na kwotę 177 072,22 zł w tym z tytułu:

-urodzenia dziecka **11 świadczeń** na kwotę **17 000,00 zł**,

- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego **26 świadczeń** na kwotę **9730,90 zł**,
- samotnego wychowywania dziecka – **21 świadczenia** na kwotę **3828,73 zł**
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego **158 świadczeń** na kwotę **16096,94 zł**,
- rozpoczęcia roku szkolnego **216 świadczeń** na kwotę **20931,38 zł**
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania **681 świadczeń** na kwotę **51 466,10 zł**,

- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej **626 świadczeń** na kwotę **58018,17 zł**,
- 2) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka **-34 świadczeń** na kwotę **34 000,00 zł**,
- 3) świadczenia rodzicielskie **157 świadczeń** na kwotę **148 645,00 zł**,

4) Świadczenia opiekuńcze

- zasiłki pielęgnacyjne - **1076 świadczeń** na kwotę **230172,68 zł**,
- świadczenia pielęgnacyjne - **329 świadczeń** na kwotę **967 591 ,90 zł**,
- specjalny zasiłek opiekuńczy – **107 świadczeń** na kwotę **66 340,00 zł**,
- zasiłek dla opiekuna – **47 świadczeń** na kwotę **29 140,00 zł**

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

- **liczba świadczeń 289** kwota wypłaconych świadczeń **111 560,00 zł**

Karta Dużej Rodziny

Program wsparcia Karta Dużej Rodziny skierowany jest do członków rodzin wielodzietnych. Program ma na celu między innymi promowanie modelu rodziny wielodzietnej. W 2020 roku wydano 92 karty w tym 62 w formie tradycyjnej i 30 elektronicznej.

Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie

W 2020 roku 10 rodzin objęto procedurą Niebieskiej karty, w tym trzy rodziny z dziećmi były objęte pomocą Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego z powodu wystąpienia przemocy w rodzinie. W rodzinach tych było 5 dzieci.

Zespół ma za zadanie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele różnych instytucji, którzy łączą swoją wiedzę i umiejętności w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy i pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

W 2020 roku pomocą w postaci pracy socjalnej objęto ogółem 91 rodzin, w tym:

- w przypadku 52 rodzin, pomoc ta była łączona z pomocą materialną,
- **39 rodzinom, udzielono pomocy w postaci wyłącznej pracy socjalnej.**

Odnosnie realizacji „ Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku (Dz. U. 2016 poz. 1860, ze zm.)

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł,

W 2020 roku wypłacono 1 jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu na łączną kwotę 4 000,00 zł.

c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia poprzez:

- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny,
- dostęp do konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, radcy prawnego w ramach bezpłatnych porad dla mieszkańców gminy.

d) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji odbywa się poprzez:

- podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin poprzez udział w szkoleniach, doskonalenie poprzez prenumeraty publikacji specjalistycznych,
- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagoga szkolnego, nauczycieli, pracowników służby zdrowia,
- motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji,
- motywowanie mieszkańców gminy do udziału w projektach mających na celu aktywizację społeczną i zawodową,
- angażowanie i motywowanie rodzin do korzystania ze wsparcia dla rodziców poprzez udział w „Szkolach dla rodziców”,
- zamieszczenie na tablicy informacyjnej OPS informacji o zakresie i formach wsparcia dla rodzin będących w kryzysie,
- zamieszczenie na tablicy informacyjnej OPS informacji promującej funkcję rodziny wspierającej.

e) dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w prawidłowym funkcjonowaniu.

f) podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:

- organizowanie zajęć profilaktycznych w szkołach,

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

Asystent rodziny w roku 2020 r. skorzystał z następujących szkoleń:

1. Warsztat pracy kompetentnego asystenta w świetle nadużyć seksualnych wobec dzieci.
2. Rola asystenta rodziny w motywowaniu do zmiany – zasady przeprowadzania rozmowy o zmianie zachowań.
3. Etapy asystentury rodziny w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin : „Za Życiem” oraz ustawy o wspieraniu rodziny w systemie pieczy zastępczej.
4. Pracownik socjalny i asystent rodziny, a rola Kierownika OPS w podziale zadań pomiędzy nimi.
5. Sprawne budowanie wspólnej płaszczyzny porozumienia – czyli jak skutecznie motywować klienta do zmian przez pracownika socjalnego i asystenta rodziny.
6. Organizacje pracy grup roboczych w pandemii.
7. Dziecko w procedurze niebieskiej karty w dobie korona wirusa.
8. Zadania i obowiązki asystenta rodziny wynikające z ustawy o wspieraniu pieczy w warunkach spowodowanych pandemią.
9. Tworzenie „teczki” asystenta rodziny w czasie pandemii – dokumentacja w pracy asystenta rodziny.
10. Rola asystenta w procesie wsparcie rodziny z uwzględnieniem koordynacji zadań – budowanie kompetencji i umiejętności praktycznych z wykorzystaniem terapii skoncentrowanej na rozwiązaniu, mediacji oraz dialogu motywującego.
11. Udział IX e-Zlocie asystentów rodziny z konferencją naukową „Między wsparciem rodziny a ochroną dziecka przed krzywdzeniem - rola, zadania, dylematy etyczne asystentów rodziny”.
12. Udział w trzydniowej 17-tej Ogólnopolskiej Konferencji „Dziecko Pokrzywdzone Przestępstwem”

Dodatkowo asystent rodziny podnosił swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi i rodziną w formie samokształcenia poprzez prenumeratę czasopism i zakup publikacji z zakresu

wspierania rodziny. Korzystał też ze strony internetowej www.asystentrodziny.info oraz publikacji MRPiPS „Asystentura rodziny”.

III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i jeżeli uzna za zasadne to występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem przydzielenie asystenta rodziny.

W 2020 roku rodziny wymagające wsparcia asystenta mogły skorzystać z takiej pomocy. W tym celu OPS zatrudnił jednego asystenta rodziny

Na realizację zadania wydatkowano środki z **budżetu gminy w wysokości 9 305,00 zł**. Asystent Rodziny łącznie był zatrudniony przez 9 miesięcy.

W 2020 roku asystent rodziny pracował w ramach umowy o pracę na ½ etatu z 13 rodzinami w których było 30 dzieci.

Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Asystent rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Ma ona istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny został skierowany do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymagała wsparcia zewnętrznego.

Asystent rodziny wspomagał rodzinę w osiągnięciu przez nią stabilizacji życiowej umożliwiającej wypełnianie funkcji opiekuńczo wychowawczych.

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

1) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:

- instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (sporządzenie stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu – podział obowiązków na członków rodziny), dbanie o właściwy wizerunek warunków mieszkaniowych przed domem,
- trening kulinarny (piramida żywieniowa, zasady zdrowego żywienia),
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),
- edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, czynności higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej), przestrzegania właściwych godzin kładzenia dzieci spać,
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem (analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb, niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty, itp., zasady działania kart kredytowych),
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu, itp., założenie organizera porządkującego dokumentację),
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
- tworzenie regulaminu prawidłowego zachowania w domu,
- zasady związane z prawidłowym zachowaniem wobec rodzeństwa i rodziców;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie wsparcia w zakresie wyszukiwania i analizowania ofert pracy

2) udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych:

Podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.

3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacji rodzic-dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzeb,
- trening psycho-edukacyjny (radzenie sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem, bezsilnością i własnymi emocjami),

- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowania asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii oraz reakcji na krytykę i atak),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oferowanej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem).

4) udzielenie pomocy rodzinom w postaci:

- konsultacji prawnych,
- pomocy w formułowaniu pozwów i pism procesowych (pomoc udzielana w ramach działalności OPS w Krzeszowie oraz bezpłatnych porad prawnych).

5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świętach rodzinnych),
- poprawa relacji rodzic-dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie – co należy do roli matki, ojca, dziecka, itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktu z bliższą i dalszą rodziną, wspólne spędzanie czasu – gry i zabawy, spacer, itp.),
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy, tworzenie karty dobrych min),
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywanie systemowego kontaktu ze szkołą dziecka,
- kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, lekarzem, Policją.

Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora zawodowego rodzinnego i karnego 14.

6) wspieranie aktywności społecznej rodzin:

Zachęcanie, motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej, np.:

- udziału w festynach i imprezach kulturalnych organizowanych przez Urząd Gminy Krzeszów oraz Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie,

- informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji, ferii zimowych,
  - udziału w wydarzeniach szkolnych (udział w rozpoczęciu roku szkolnego, pasowaniu na ucznia, udział w choinkach, kiermaszach itp.) oraz imprezach integracyjnych tj. pikniku rodzinnym organizowanym z okazji Dnia Rodziny;
- 7) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców:
- edukacja w zakresie poprawy zdrowia (udzielenie informacji o potrzebie chodzenia do stomatologa, pediatry, okulisty, dermatologa);
- 8) motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:
- diagnoza predyspozycji zawodowych,
  - informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
  - motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej:
- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
  - nauka pisania CV, listu motywacyjnego, życiorysu,
  - zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
  - motywowanie do utrzymywania pracy poprzez rozmowy wspierające;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych:
- zachęcanie do udziału w programie „Szkoła dla rodzica” organizowanego w OIK w Rudniku i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nisku. Program przewiduje cykl 10 spotkań.

Gmina Krzeszów zapewnia rodzinie przeżywającej trudności dostęp do specjalistycznego poradnictwa prawnego, pedagogicznego. Rodziny przeżywające trudności mogą skorzystać z porady:

-radcy prawnego – jeden raz w tygodniu, każdy piątek w godzinach 11.30 -15.30

-pedagoga szkolnego – w godzinach pracy Szkoły Podstawowej w Krzeszowie

Ponadto, rodziny mogą uzyskać wsparcie od pracowników OPS w postaci pracy socjalnej i skierowania do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku, świadczącego usługi w formie poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego, psychologicznego, socjalnego i rodzinnego.

Rodziny z terenu Gminy Krzeszów mogą skorzystać z mediacji i poradnictwa w sprawach rodzinnych u kuratora zawodowego.

Rodziny z terenu Gminy Krzeszów mają możliwość korzystać ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z autyzmem.

Rodziny mające problem z nadużywaniem alkoholu mogą skorzystać z terapii leczenia uzależnień w Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku przy ul. Plac Wolności 54.

W przypadku gdy w rodzinie jest sprawca przemocy domowej może on uczestniczyć w programie korekcyjno- edukacyjnym prowadzonej przez specjalistów w OIK w Rudniku nad Sanem.

Osoby zmagające się z depresją lub innymi zaburzeniami uczestniczą w warsztatach w Środowiskowym Domu Samopomocy w Rudniku Nad Sanem.

Ofiary przemocy domowej mogą uzyskać schronienie i pomoc w Specjalistycznym Ośrodku dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie oraz Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Rudniku.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszowie działa Punkt Informacji dla Rodzin w Sytuacji Kryzysowej w którym udzielane jest poradnictwo między innymi z zakresu, kryzysu w rodzinie, uzależnień, przemocy w rodzinie, problemów wychowawczych, zdrowotnych oraz podejmowana jest interwencja w środowisku. Punkt działa na parterze budynku Urzędu Gminy w Krzeszowie pokój nr 6, dyżury w punkcie pełni dwóch pracowników socjalnych i kierownik. Porady udzielane są codziennie w godzinach pracy ośrodka.

W szkołach prowadzone jest poradnictwo przez pedagoga szkolnego. Pedagog szkolny zatrudniony w Szkole Podstawowej w Krzeszowie udziela poradnictwa pedagogicznego, które skierowane jest zarówno dla dzieci i młodzieży szkolnej jak i ich rodziców. Pracownicy socjalni, asystent rodziny i kurator zawodowy współpracują z pedagogiem szkolnym. Współpraca ta opiera się m.in. na wymianie informacji na temat rodzin z dziećmi, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Pracownicy socjalni indywidualnie spotykają się z rodzinami, udzielają poradnictwa i wsparcia emocjonalnego, przekazują informację o instytucjach świadczących pomoc, kierują pod opiekę pedagoga, asystenta rodziny.

Członkowie GKPPA udzielają porad i wsparcia osobom i rodzinom w których wstępuje problem alkoholowy, w tym rodzicom mającym trudności w wypełnianiu funkcji

opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania tej funkcji. Poradnictwo świadczone jest w godzinach pracy urzędu od poniedziałku do piątku.

Od dnia 1 stycznia 2016 roku w budynku Urzędu Gminy Krzeszów w pokoju nr 7 funkcjonuje punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez organizację pożytku publicznego Fundację „Masz Prawo”. W każdy piątek dyżur w punkcie pełni prawnik w godzinach od 11.30 do 15.30. Poradnictwo prawne skierowane jest również dla rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

W roku 2020 nie realizowaliśmy tego zadania z uwagi na brak rodzin wspierających.

Zadaniem rodziny wspierającej jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny.

Rodzina wspierająca ma aktywnie pomagać w przezwyciężeniu kryzysu w rodzinie wspieranej, a nie ją wyręczać. Formy takiej pomocy mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od ich inicjatywy oraz pomysłowości. Współpraca między rodzinami daje możliwość dzielenia się doświadczeniem i ukazywania praktycznych metod rozwiązywania problemów. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone rodzinom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia Wójt Gminy Krzeszów właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Z rodziną wspierającą Wójt Gminy Krzeszów zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

W Gminie Krzeszów obecnie nie ma rodzin pełniących funkcję wspierającą z uwagi na brak kandydatów do pełnienia tej funkcji.

Pracownicy socjalni podejmują szereg działań w celu tworzenia warunków do rozwoju rodzin wspierających. Między innymi pracownicy socjalni promują funkcję rodziny wspierającej w rozmowach z rodzinami udzielającymi nieformalnego wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym, aczkolwiek żadna z nich nie chciała pomagać w sposób sformalizowany. Dodatkowo na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Krzeszów i Ośrodka Pomocy Społecznej w

Krzeszowie umieszczono informację dotyczącą poszukiwania kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Placówki wsparcia dziennego stanowią jedną z form wspierania rodziny, mającą na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Placówki te zaspakajają podstawowe potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne i społeczne dziecka. Propagują właściwe postawy i wartości, których niejednokrotnie brak w rodzinie biologicznej dziecka oraz starają się zapobiegać powielaniu negatywnych wzorców międzypokoleniowych.

Zgodnie z art. 24 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki wsparcia dziennego prowadzone są w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewniającej dziecku opiekę, wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- specjalistycznej, w szczególności organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,
- pracy podwórkowej, realizują działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Jedna placówka może jednocześnie realizować funkcje dwóch lub trzech form wsparcia dziennego. Na terenie Gminy Krzeszów nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego ze względu na brak odpowiedniego lokalu do utworzenia placówki wsparcia dziennego.

W związku z powyższym jej funkcje przejęły Gminny Ośrodek Kultury, w którym organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży, świetlice szkolne, które pełnią funkcję opiekuńcze oraz biblioteka, w której odbywają się zajęcia dla dzieci (gry, zabawy).

IV. Finansowanie

W 2020 roku finansowano podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny. Nie finansowano kosztów pomocy rodzin wspierających, gdyż takich nie było.

V. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie w drugim roku pobytu dziecka,
- c) 50% wydatków w trzecim roku i następnych latach

Na dzień 31 grudnia 2020 roku opłacamy koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej dla 8 dzieci. Koszty poniesione przez gminę na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej 35 556,23 zł.

Wydatki na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej mają tendencję wzrostową. Analizy danych wskazują, że w kolejnych latach tendencja wzrostowa utrzyma się i Gmina Krzeszów będzie ponosić z tego tytułu coraz większe wydatki, gdyż pobyt większości dzieci współfinansowany będzie w wysokości 50%.

VI. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 (systemy te stanowią integralną część systemów stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych).

W roku 2020 Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie sporządził i przekazał dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe za okres od 01.01.2020 roku do 30.06.2020 roku oraz od 01.07.2020 roku do 31.12.2020 roku do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie. Oprócz tego za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej przekazano dwa sprawozdania jednorazowe dotyczące zatrudnienia asystenta rodziny.

VII. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Na bieżąco prowadzimy monitoring sytuacji dzieci w rodzinach objętych pomocą OPS. Zadanie to jest realizowane zarówno przez asystenta rodziny, jak pracowników socjalnych naszego Ośrodka. W związku z tym prowadzimy też bardzo szeroką współpracę ze szkołami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się sprawami rodziny. W przypadku stwierdzenia zagrożenia lub bardzo niepokojącej sytuacji w rodzinie – natychmiast o takiej okoliczności informujemy Sąd Rodzinny w Nisku.

Wnioski

Analiza działań podejmowanych w 2020 roku na terenie Gminy Krzeszów w zakresie wspierania rodziny pozwala stwierdzić, że działania te są podejmowane w szerokim zakresie i umożliwiają rodzinom korzystanie z pomocy i wsparcia zarówno w ramach poradnictwa jak i opieki nad dziećmi.

Rok 2021 i kolejny będą kontynuacją prowadzonych działań z zakresu tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji.

Potrzeby związane z realizacją zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na 2021 rok.

1. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny. Jeżeli wystąpi możliwość uzyskania dofinansowania na ten cel w ramach resortowego Programu Wspierania Rodziny Ośrodek złoży stosowny wniosek do Wojewody.
2. Należy doskonalić zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz pomocy rodzinie oraz innymi podmiotami w celu zwiększenia skuteczności działań.
3. Kolejną potrzebą jest zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinach zastępczych.
4. Kontynuowanie działań w celu utworzenia rodziny wspierającej.
5. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art.187 ust.3 ustawy o wspieraniu rodziny.
6. Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczej będzie prowadzony na bieżąco przez pracowników socjalnych.
7. Zabezpieczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny oraz pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
8. Dalszy rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin.
9. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.

8. Realizacja działań przewidzianych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Krzeszów na lata 2020-2022.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczna jest dalsza współpraca osób i jednostek organizacyjnych z terenu gminy działających na rzecz rodziny i dzieci.

Dziękuję wszystkim za pomoc przy realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

A Państwu dziękuję za uwagę.

Sporządziła:

Urszula Golec

Kierownik Ośrodka

Pomocy Społecznej w Krzeszowie

Krzeszów, 19.02.2021 r.

